

[Bilgrav-Nielsen.]

rimelige i, at vi overhovedet skrider til forlængelse af uddannelsesperioden, er det nødvendigt at kende uddannelsens indhold og de planer, man har for hele uddannelsen og dens tilrettelæggelse. Men selv uden at kende disse planer må det forekomme indlysende, ikke mindst efter at man har kigget lidt i klimaudvalgets betænkning om uddannelse af forsvarets personel, at en forlængelse er påkrævet. Der kan imidlertid nok være anledning til at bemærke, at uddannelsesperioden alene gør det ikke. Man kan godt oven i det bestående pensum lægge så og så mange timer ekstra i pædagogik og metodik, som uden tvivl er fag, der trænger til at få en helt anden placering i den militære uddannelse, men pædagogik og metodik alene gør det ikke.

Der er for mig ingen tvivl om, at skal det virkelig lykkes os at komme igennem med en uddannelsesreform inden for forsvarret til gavn for de indkaldte, en reform, som kan ændre de bestående tilstande, er det nødvendigt, at vi får rensset alle de kommunikationshæmmende faktorer ud af det militære system. Med andre ord: jeg tror ikke, det vil lykkes os at ændre radikalt ved tingenes tilstand, medmindre man for alvor besinder sig på, at den traditionelle militære pædagogik, der søger påbud og regler gennemført ved løfter om belønning eller ved trusler om anvendelse af disciplinærmidler og straffe, bliver afløst af en pædagogik, hvor elevmotivationen fremmes mest muligt. Fremfor alt må de militære omgangsformer ændres.

Jeg vil i øvrigt gerne ved denne lejlighed give udtryk for min uforbeholdne anerkendelse af det arbejde, klimaudvalget har udført, siden det blev nedsat i 1964. Det har nu afgivet sin sjette delbetænkning, og i betragtning af, at mange af de henstillinger og forslag, dette udvalg har fremsat, tager sigte på administrative, pædagogiske og planlægningsmæssige forhold, som ikke iværksættes ved lov, men alene ved at ministeren træffer bestemmelse herom, ville

det måske være ønskeligt, om forsvarsministeren ved lejlighed og i øvrigt løbende ville give folketingets forsvarsudvalg, som forhåbentlig bliver en realitet, en redegørelse for, hvilke initiativer der tages, og hvilke overvejelser om nye initiativer man har gjort sig. Det ville måske endda være en idé, om ministeren gav folketinget en redegørelse for disse forhold, når klimaudvalget har afsluttet sit arbejde. En sådan redegørelse ville have betydning derved, at den også kunne indeholde en bedømmelse af de allerede iværksatte foranstaltninger; f. eks. skulle det være interessant at modtage ministerens bedømmelse af den nu et år gamle talsmandsordning.

I det hele taget tror jeg, at de problemer, vi her har med at gøre, den militære uddannelse, de militære omgangsformer og de klimatiske forhold, trænger til en offentlig debat som al den anden uddannelse. I hvert fald har folketinget behov for intimt kendskab til de eksisterende problemer.

Til slut skal jeg sige, at det glædede mig overordentlig meget at høre hr. Kjeld Olesen så varmt anbefale, at vi i Danmark søger at få tilvejebragt mulighed for, at værnepligtige kan vælge u-landstjeneste i stedet for almindelig militærtjeneste. Jeg betragter denne nye indstilling hos socialdemokratiet som en ny radikal landvinding.

Kurt Brauer: Ved en første gennemlæsning kan et forslag som det foreliggende ikke aftvinge SF nogen interesse. Tinget kender vel efterhånden vores holdning til den slags forsvarsdetaljer som f. eks., om man kalder folk overkonstabler af 1. grad eller af 2. grad. Det bekymrer ikke SF synderlig; for os kan man kalde dem, hvad man vil. Med en dårlig vits: man må for vor skyld kalde dem tidligt op om morgenen — i hvert fald skal man stå tidligt op, hvis man vil have socialistisk folkeparti til at interessere sig for noget sådant.

Men når man foretager en nærmere gennemlæsning af lovforslaget, konstaterer man, at det betyder et dybt indgreb i uddannel-